

EELHINNANG

Kavandatava tegevuse keskkonnamõju olulisuse eelhindang on antud lähtudes keskkonnaministri 16.08.2017 määrusest nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“:

1. Kavandatav tegevus

Süvendus- ja ehitustööd riigile kuuluval merepõhjal Rohuneeme väikesadamas (edaspidi *sadam*). Süvendustööde käigus eemaldatakse riigile kuuluvalt merepõhjalt kuni 9850 m³ pinnast (liiv, kruus, savi ja kivid). Pinnas paigutatakse sadama kruntidele (detailplaneerimisel, mahus 1500...2500 m³) ja läheduses paiknevatele kinnistutele 89001:003:1817 ja 89001:003:1813 mahus 7500...8500 m³ (veokaugus kuni 1000 m), kus kehtestatud detailplaneeringu kohaselt on ette nähtud madala kaldaala tõstmine 2 m võrra. Süvendus- ja ehitustööd tehakse Rohuneeme väikesadama detailplaneeringuga määratud sadama rajatiste ehitamiseks ja sadama toimimiseks vajalikul veealal. Valminud rajatiste alad liidetakse peale ehitustööde lõpetamist sadama kruntidega.

Sadama laiendamise käigus on kavandatud ehitada sadama läänemuul, teeninduskai ja slipp. Ehitustööde käigus ehitatavate rajatiste maht on kokku kuni 9880 m³, sh sildumisrajatiste tagused täited. Rajatiste ehitusmaterjalid on inertsed: kivi (sh süvendustööde käigus eemaldatud), raudbetoon, teras, puit. Laineveemassi eest kaitstud alade katend on asfaltbetoon.

Süvendustööde tegemiseks kasutatakse ühekopalist hüdraulilist ekskavaatorit, mis teeb süvendustööd selleks ümber tõstetavatelt ajutistelt kivimuulidelt. Süvendustööde käigus eemaldatud pinnas veetakse kaldale ratasveokitega ning tihendatakse ja tasandatakse. Ehitustööde tegemiseks kasutatakse maamasinaid ja ratasveokeid. Ehitustööd tehakse kivimuulidelt (pioneermeetodil) ja kaldalt.

Süvendustööde ja sadamarajatiste ehitustööde mahud on vajalikus ulatuses optimeeritud. Taotluses toodud mahud on maksimaalsed võimalikud. Edasise detailplaneerimise ja ehitusprojekteerimise käigus taotluses toodud mahte ei ületa. Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole tegevus vastuolus teiste asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega.

Vee erikasutuse käigus toimuvad tööd ei põhjusta olulisi muutusi õhukvaliteedi osas antud piirkonnas. Vähene mõju ümbritsevale keskkonnale võib avalduda eelkõige seoses sadama süvendamisel kasutatava tehnikaga, kuid seda mõju ei saa pidada oluliseks.

Vee erikasutusega seotud tööde käigus tekkivaid jäätmeid käideldakse jäätmeseaduses sätestatud korras. Kavandatav tegevus ei oma eeldatavalt jäätmetekkest tulenevat olulist negatiivset mõju keskkonnale.

Ehitustegevuse käigus tekib müra seoses tehnika vedamisega ja erinevate mehhanismide tööga. Mürast tingitud mõju suurenemine on väheoluline. Süvendustööde planeerimisel on soovitatav vältida lindude pesitsusperioodi.

Vee erikasutuse käigus ei teki vibratsiooni, mis põhjustaks olulisi muutusi antud piirkonnas. Valguse, soojuse ja kiirguse reostust vee erikasutusega ümbruskonnale ei kaasne. Lõhnareostus on lühiajaline ning ehitustööde aegne ja valdavalt seotud ehitustööde käigus kasutatavate masinate ja veokite diiselmootoritega.

Otsene mõju ümbruskonna inimestele avaldub valdavalt süvendustööde ajal, seda suurenenud transpordikoormuse ja süvendustehnika müra näol. Samas ei suurene liikluskooormus teedel olulises mahu. Süvenduse järgselt omab planeeritav tegevus pigem positiivset mõju, kuna väikesadama tegevus võimaldab külakogukonnal traditsioonilise eluviisi jätkamist.

Sadama süvendamise käigus toimuv vee erikasutus võib kaasa tuua avariisid ja/või tööõnnetusi. Avariid võivad esineda kõikjal, eriti töötamisel erinevate seadmete ja mehhanismidega, kuid ka kemikaalide ja kütuste käitlemisel. Transpordi puhul pole välistatud õnnetusohu liikluses. Samas ei tohiks kõigi nõuete täitmisel tavapärast eelpool kirjeldatud tegevusi juhtuda ning tegemist on vaid hädaolukordadega. Väikesadam ning selle taristu rajatakse konkreetse projekti alusel ning tööde käigus tuleb kinni pidada kehtivatest tööohutusenõuetest. Ohutustehnika jälgimisel ja tehniliselt korras masinate kasutamisel on avariid tekkimine ja saasteainete levik pinnasesse või vette ning sellest olulise reostuse tekkimine ebatõenäoline.

2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

Sadam asub Harjumaal, Viimsi vallas, Rohuneeme külas, Sadama tee 11 kinnistul (katastriüksuse tunnus 89001:003:1953) ning sellega piirneval alal Tallinna lahes. Sadama koordinaadid on sadamaregistri andmetel 59°33'32.94"N; 24°47'36.27"E. Vee erikasutuse piirkonna koordinaadid on järgmised:

1) Süvendus- ja ehitustööde ala:

X	Y
6602796,	544745
6602813,	544855
6602762,	544872
6602749,	544909
6602725,	544928
6602744,	544892
6602665,	544883
6602660,	544833
6602727,	544810

2) Süvendustööde käigus eemaldatud pinnas paigutatakse kaldaalale:

2.1) Rohuneeme sadama krundidel (praegu Sadama tee 11)

X	Y
6602725,	544928
6602744,	544892
6602655,	544883
6602649,	554943
6602706,	544930

2.2) Lähedal asuvatele kinnistutele 89001:003:1817 ja 89001:003:1813

X	Y
6602900,	544951
6602900,	545046
6602866,	545046
6602857,	544951

Tegemist on väikesadamaga, kus ei osutata tasulisi sadamateenuseid. Vee erikasutusega seotud kinnistu on kasutusotstarbelt 100% tootmismaa ning on kasutusel väikesadama haldusterritooriumina, peamiselt parklana. Piirkonna näol on tegemist tiheasustusalaga. Kinnistul ja selle lähiümbruses puuduvad kultuuri- või arheoloogilise väärtusega objektid. Lähima kaitstava loodusobjekti Aegna maastikukaitseala välispiir kulgeb ca 2500 m kaugusel sadamast. Vee erikasutuse võimalikus mõjupiirkonnas meres kaitstavaid loodusobjekte pole.

Vahetult sadama kõrval asub AS-ile Eesti Loots kuuluv Rohuneeme sadam, kellel on kehtiv vee erikasutusluba nr L.VV/330853 kehtivusega kuni kümme aasta Rohuneeme sadama akvatooriumi ja sadamasse viivate laevakanalite regulaarseks või erakorraliseks hooldus-, remont- ja kontrollsüvendustöödeks, mille käigus on kavandatud veekogu süvendamine mahus kuni 9000 m³ kümne aasta jooksul. Süvendustööd toimuvad vastavalt vajadusele 500 – 1500 m³ aastas.

Keskkonnaamet on Tallinna Veespordi Klubile andnud ka varem vee erikasutusloa Rohuneeme väikesadama süvendamiseks mahus kuni 3000 m³, kehtivusega kuni aastani 2020. Vastavalt EELISE andmebaasis olevale infole on vee erikasutusega seotud tööd tehtud. Seega ei saa tekkida süvendustöödest tingitud mõjude kumuleerumist.

3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele

Süvendatavatest setetest olulise osa moodustavad liiv, kruus ja savi on ka mõnel määral suuremaid kive. Setted ei sisalda jäätmeid. Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole nimetatud piirkonnas ja selle läheduses toimunud olulisi reostusi. Tulenevalt eeltoodust võib järeldada, et süvendatava pinnase saastetunnused pole olulised või puuduvad. Süvendamise potentsiaalne negatiivne mõju seisneb eelkõige vahetult süvendamise ajal vette paisatavates setetes ning heljumi tekkes. Kuna süvendatava pinnase maht on küllalt suur ning süvendatav pinnas sisaldab suurel määral ka peeneid setteid suureneb piirkonnas süvendamise perioodil heljumi kontsentratsioon veesambas.

Sadama võimalikus mõjupiirkonnas esinevateks peamisteks töenduslikku väärtust omavateks merekaladeks on räim, kilu ja lest. Vähem arvukalt on esindatud veel teised Soome lahes elutsevad liigid nagu tursk, tuulehaug, kammeljas, lõhilased, merisiig, meritint, ahven jne. ning ka töenduslikult mitteolulised emakala, merivarblane, meripühvel jt. Kuna osa süvendustöödest on planeeritud ka väljapool akvatooriumit avatud merealale võib heljum kanduda sadamapiirkonnast kaugemale sh kalade kudealadele. Heljumi sattumine ülemistesse veekihtidesse võib ohustada kalalarve, mistõttu võivad süvendustööd häirida kalu kudeperioodil. Seetõttu ei tohiks suuri heljumi tekitavaid töid teha vahemikus 15. aprillist kuni 30. juunini ning põhja ja ida tuultega keskmisel kiirusel üle 10 m/s. Sadama piirkonnas ei ole ametlikke, tähistatud suplusrandasid, mille puhul vee kvaliteedi mõjutamine võiks olla oluline selle kasutajatele. Veekogu süvendamisel saadav pinnas paigutatakse maismaale, mistõttu ei teki täiendavaid mõjutusi veekogule.

Veekogu põhjaloomastiku ja -taimestiku kahjustused võivad olla suurimad vahetult kavandatavate tööde piirkonnas. Vette paisatud heljumi mõju põhjataimestikule ja -loomastikule avaldub tõenäoliselt järgneva 2-3 aasta jooksul. Süvendus- ja täitetööde ajal põhjaelustik reeglina hävib. Arvestades, et tegemist on ajaloolise sadamapiirkonnaga ning asjaoluga, et piirkonna veekogu põhjaelustik on liigivaene, ei ole tekitatud kahjustused olulise mõjuga.

Kavandatavaid süvendustöid tehakse ekskavaatori abil. Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole sadamate süvendamisel nimetatud tehnikaga tekkinud olukordi, mis võiksid kahjustada keskkonda. Mehaanilised kahjustused merepõhjakooslustele ja ka merepõhjale ei sõltu süvendaja tüübist. Sadama süvendamine taotluses toodud mahus ei mõjuta rannikumeres

pikaajaliselt väljakujunenud ja valitsevaid looduslikke tingimusi ega rannalähedasel alal hüdrodünaamilist režiimi, mis võiks põhjustada merepõhjal olulisi muutusi.

Vee erikasutusega seotud tööd on sobivate ilmastikutingimuste korral teostatavad lühikese ajaperioodi jooksul (ca 2-6 kuud), mistõttu on vee erikasutuse mõju kokkuvõttes lokaalne ning lühiajaline. Arvestades tööde mahtu, ning lokaalset mõju, lisaks ka vee erikasutusloas kehtestatavaid piiranguid seoses kalade kudeajaga puudub vajadus vee erikasutuse järgse seire teostamiseks.

Lähiümbruskonnas võimalikku koosmõju avaldavaid planeeringuid teadaolevalt ei ole. Küll aga on vahetult sadama kõrval Rohuneeme sadam, kus regulaarselt toimuvad süvendustööd mahus 500 – 1500 m³ aastas. Kuna kõrval asuva sadama süvendustööde maht on väike, ei ole oodata kavandatava tegevusega seonduvat mõjude kumuleerumist ega koosmõjude esinemist, mis tooks kaasa negatiivse keskkonnamõju piirkonna keskkonnataluvust ületaval määral. Vee erikasutusega seotud töid ei tehta kalade kudeajal ka Rohuneeme sadamas.

4. Eelhindangu järeldus

Keskkonnaameti hinnangul puudub kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju, kuna:

- 1) kavandatav tegevus ei mõjuta kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
- 2) eelhindamise tulemusena selgus, et taotletava tegevuse tulemusel ei teki olulist mõju veekeskkonnale sh merepõhja elustikule ja kalastikule juhul kui töid tehakse väljapool kalade peamist kudeaega (15.04–30.06) ning põhja ja ida tuultega keskmisel kiirusel üle 10 m/s;
- 3) eelhindamise tulemusena selgus, et taotletav tegevus ei ületata piirmäärasid müra, õhusaastatuse ja vibratsiooni osas;
- 4) eelhindamise tulemusena selgus olulise kumulatiivse mõju puudumine;
- 5) seega puudub kavandataval tegevusel eeldatavalt oluline keskkonnamõju.